

LELŐ HELY

Ásványgyűjtői hírlevél

Szerkesztő: Körmeny Regina

Nagy, színtelen fakolitok
Fénykép: Körmeny Regina

Tartalom

Körmendy Regina: Egy ki nem merülő lelőhely – Dunabogdány, Csódi-hegy.....	2
Körmendy Regina: Magyar opálkülönlegességek.....	16
Hírek, események.....	38
Új szulfátegység Mátaszentimere, Szent-Imre-akna, 6. szintje	
Opálkülönlegességek Maissau-ban	
A Deinas-gyűjtemény feldolgozása – A Párizsi Medence középső-eocén faunája	

Körmendy Regina

Egy ki nem merülő lelőhely – Dunabogdány, Csódi-hegy

Első ismeretségemet a Csódi-hegy ásványaival még 1981-ben kötöttem, amikor szüleim meglátogatták első magyar kis unokájukat és édesapám elhozta nekem a német „Fundgrube” frissen megjelent számát, hogy esetleg el tudjon látogatni Dunabogdányra. Sajnos akkoriban még nem gyűjtöttem ásványokat, teljesen lekötött első kisbabám, így nem jutottunk el oda, de a cikk a mai napig megvan és egészen korrekten leírja a Csódi-hegy akkoriban ismert ásványtársulását.

A Fundgrube 1981/1. száma

Édesapám terepi munkán
archív felvétel

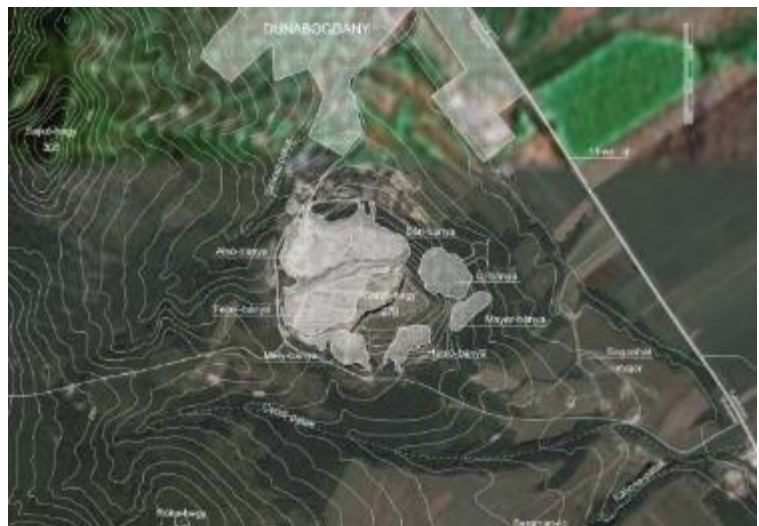

A Csódi-hegyi bányák (Trachytbrüche)
1867-1887 között készült katonai térképen

A Csódi-hegyi kőbányák azon kevés magyarországi lelőhely közé tartozik, mely a 19. század közepe óta majdnem folyamatosan üzemel és melynek legfontosabb ásványairól már 1871 óta publikált a szakma (Koch A., Schafarzik F., Szabó J., Vitalis I.). A több mint egy évszázados kutatómunka eredményeit a 1999-ben megjelent Top. Min. Hung. VI. kötete foglalta össze, de az ásványtani feldolgozás azzal még nem ért véget, a fejtesek folyamán bármikor újabb felfedezések történhetnek.

Koch A. (1871) cikk eleje a
Földtani Közlönyben

A Csódi-hegyi kőbányák elhelyezkedése
Forrás: www.epiteszforum.hu

A Csódi-hegyi kőbánya (a szemben lévő Naszály-i mészkőbányával a háttérben) ÉNy felől, 2010-ben
Laszlovszky Katalin felvétele

Személyesen 1996 óta 6 alkalommal kerestem fel a bányát, arra törekedve, hogy ne a már meglévő ásványokat gyarapítsam, hanem az előforduló fajok minél teljesebb vertikumát szedjem össze, a kőzetalkotókat beleértve. Két nagyobb felfedezésről sajnos lemaradtam, azaz az én időmben a fakolit klasszikus alakjait, valamint a nagy serpentinites zárványokat pont nem sikerült begyűjteni, az utóbbiból már csak morzsákat tudtam összeszedni.

Pillanatképek az első, 1996-os gyűjtéséből (akkor csak a felső szintre jutottunk)

A Csódi-hegyi kőbányák látképe 2010-ben, Laszlovszky Katalin fényképei

Csódi-hegy, középső szint, 2018-ban

Csódi-hegy, középső szint, lávacsatorna, 2018

Besült kiscelli agyag a bánya szélén

A Csódi-hegyi vulkáni kőzeteit már sok névvel illeték (trachyt, andezit, lakkolit, dácit), végső soron maradt a biotit-amfiból-dácit (a „lakkolit” a vulkáni test elhelyezkedését jellemzi, azaz az üledékes kőzetek közé való benyomulását, annak felboltozását – nem az ásványi összetételét). A vulkáni és üledékes kőzetek között csak pár méter vastag kontaktmetamorf réteg jött létre, erre jellemző a csomós palának titulált foltos, agyagos kőzet, ami a kőfejtő felszínén, valamint a Csódi-patak völgyében gyűjthető, ezt Koch Antal már 1871-ben is leírta.

A kontaktmetamorf csomóspala jellegzetes 5-10 mm-es „pöttyei” biotit-magnetitmaradványokat tartalmazó cordieritcsomók

A dácitnak különböző arculata, színe van – a leggyakoribb a drapp színű, nagy hólyagüreges dácit, amiben a kőzetalkotók alig láthatók, tapintása morzsás, agyagos, ez általában a zeolitok, papírpát otthona. A szürke, kékesszürke, sötétszürke dácitban több a kőzetüveg, a plagioklászok, amfibólok, almandinok jól láthatók, igen szívós, élesen törő kőzet, ebben ritkábbak a zeolitok, és több a kalcit, a pirit is ott található. A szaponitban dús, zöldesszürke, kissé salakos dácitban kereshetjük az analcimet, néha kőzetalkotó mennyiségben van jelen.

Drapp színű, kissé morzsás, hólyagüreges dácit – a kőzetalkotók alig láthatók

Biotitban dús szürke dácit

Plagioklászban dús, almandint is tartalmazó szürke dácit

Világos szürke dácit látható kőzetalkotók nélkül

Elsősorban amfibólt tartalmazó kékesszürke dácit

Plagioklászban, szaponitban dús, analcimet tartalmazó, enyhe salakos zöldes-szürke dácit

A Csódi-hegy vulkáni kőzeteinek ásványai:

Szulfidok: pirit – a világosszürke dácitban aranyszínű fészkekben jelenik meg, a kristályok elérhetik az 5-6 mm-t. Egy részük már átalakult vasoxiddá.

Piritfészkek dáciton

Piritcsoport közelebbről

Oxidok: kvarc, goethit, hematit, ilmenit, magnetit, mangánoxidok.

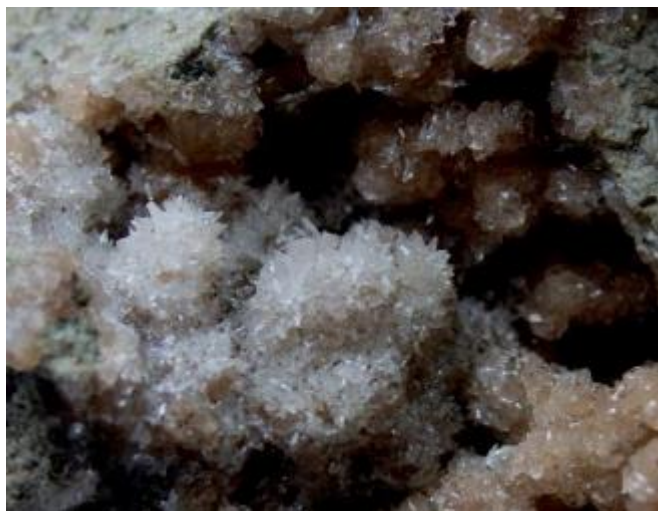
Az oxidok látványos kristályokat nem alkotnak, a kvarc kőzetalkotó, a vasoxidok foltok, ill. festékanyag formában láthatók, az ilmenit, magnetit biotit, ill. gránát zárványaként, a mangánoxidok apró dendritek, szürke bevonatokban. A pirit utáni goethit-álalakok az innen említendő leletek.

Pirit utáni goethit

Karbonátok: A kalcit különböző színekben és alakokban jelenik meg, igen jellegzetesek a nagyméretű (néha dm-es) papírpátok.

Kalcitszkalenoéderek

Papírpát kabazittal

Vasoxidos kalcit

Halvány sárga kalcitszkalenoéderek

Szürke kalcit

Borsárga kalcit

Papírpát, kabazit

Papírpát, apró kalcit, kabazit

Apró színtelen kalcitszkalenoéderek

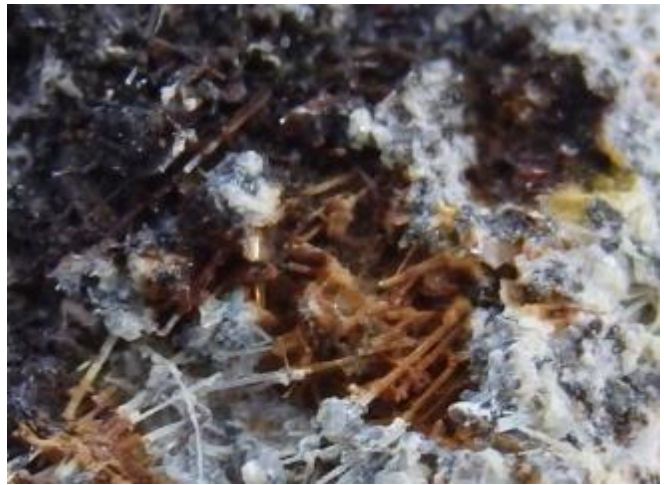

Halványsárga szkalenoéderek

Foszfátok: Apatit, monacit-(Ce).

Ezek az ásványok a pneumatolitos fázisban, még a kalcit és a zeolitok előtt jelentek meg a dácit üregeiben. Mivel csak mikroszkopikus méretben fordulnak elő, ritkán veszik észre. Monacitra nem leltem, apatitot viszont többször is, max. 2 mm-es üregekben.

Frissen gyűjtött apatit, szmektit

Szilikátok: A dácit kőzetalkotói és üregkitöltői többsége szilikátok, ezekből bőségesen lehetett gyűjteni: almandin, amfiból(hornblende), analcim, cirkon, biotit, kabazit, klorit(chamosit), plagioklász, szanidin, sztilbit.

Almandin idiomorf kristályai

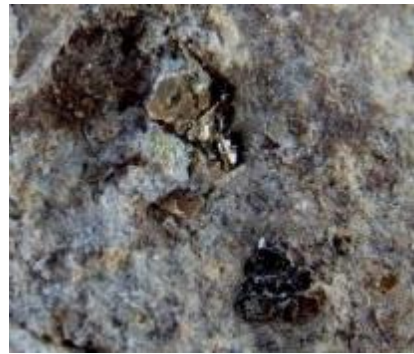

Almandin

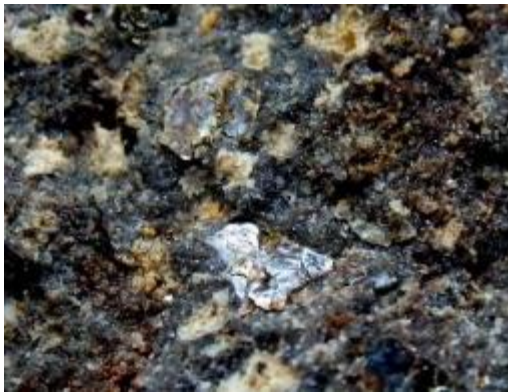

Amfiból (hornblende)

Biotit

Plagioklász

Analcim, szmektit

Analcim-kéreg

Rózsaszín kabazit papírpáton

Rózsaszín kabazit, sárgás kalcit

Kabazit (fakolit)

Kabazit (fakolit)

Rózsaszín kabazit

Kabazit

Kabazit

Rózsaszín kabazit papírpáton

Sztilbit

Sárga sztilbit

Sztilbit kabaziton

Sztilbit, kabazit

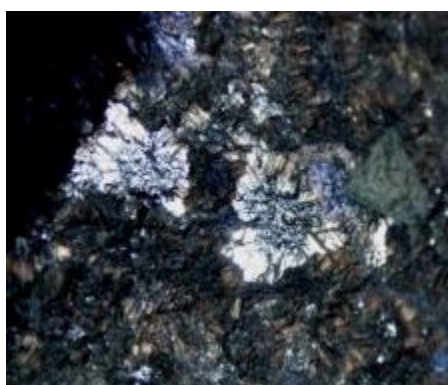

Gömbös sztilbit

Gömbös sztilbit

Chamosit

Chamosit Mesics Gábor fényképe

A serpentinites zárványok ásványai: Bár a fehér, zöldes, rózsaszín, opálra emlékeztető zárványokat már az 1950-es években találták meg és írták le először, behatóan csak az 1980 évek végén vizsgálták meg, nagyrészt egy 1950-ben keletkezett hányó megbontásakor talált xenolit-töredékeken. Ezek kis kereséssel mai is megtalálhatók a középső szinten, a bejárat közelében.

Az 1999-es monográfia a következőket említi: hematit, mangánoxidok, brucit, aragonit, kalcit, hidrotalkit, andradit (?), grosszulár (?), katoit, diopszid, klinokrizotil, ortokrizotil, lizardit, szmektit, plagioklász, nátroilit (?)

Mivel ezek többnyire tömören fordulnak elő, műszeres vizsgálat szükséges a fajok azonosításához, így a saját gyűjtési darabjaim pontos összetétele sem ismert.

Szerpentinites zárvány töredékei, az apró barnás kristályok hidrogrosszulárok lehetnek

...és itt ér véget minden ásványcsoda, ami nem kerül gyűjteménybe: a törőnél

Körmendy Regina

Fényképek: ahol másképp nincs jelölve, Körmendy Regina

Irodalom:

Antoniewicz H. (1981) Chabasit und Stilbit von Dunabogdány (VR Ungarn), *Fundgrube*, 17/1, 29-30

Koch A. (1871) A bogdányi Csódi-hegy és környékének földtani viszonyai, *Földt.Közl. 1.*, 201-205

Papp G. (1999) Dunabogdány, Csódi-hegy, *Top.Min.Hung. VI.*, Miskolc

Schafarzik F. (1884) A bogdányi Csódi-hegy zeolithjai, *Földt.Közl. 14*, 299-300

www.geomania.hu

<http://epiteszforum.hu/dunabogdanyi-kofarago-koszobrasz-kozpont-es-alkototabor>

karpatutak3.blogspot.com/

www.mapire.eu

Körmendy Regina

Magyar opálkülönlegességek

A kvarc víztartalmú amorf változata, az opál (opál-A, opál-CT) Magyarországon igen gyakori ásvány, a Geománia adatbázis 216 lelőhelyet sorol fel, de ez messzemenően még nem fedi le a valóságot. Vannak köztük olyan helyek, ahol túlnyomóan csak egy változatban jelenik meg (pl. üveg-, fa- vagy tejopálopálként), olyanok, ahol ma is kiaknázatlan tömegekben (pl. DNY-i Mátrában, a Szerencsi dombságban, a Tokaj-hegységben, vagy a Duna kavicsteraszain) található, és vannak olyanok, ahol nagy változatosságban, színgazdaságban, alakban. Magyarországon miocén korú andezitek, dácitok, riolitok hidrokvarcitos telerei kínálják a legtöbb és leglátványosabb leleteket, de akad egy metamorf képződmény is, a polgárdi szkarn, melyben ma is érdemes opált kutatni. Ezen írás 5 helyet emel ki a sok közül. A válogatást most az a tény befolyásolta, hogy gyűjteményem nagy része már elvándorolt Miskolcra, így azokat vettem elő, amiből még itt maradtak minták, ill. amiket régén alaposan dokumentáltam fotókkal. Mindegyik lelőhely szerepel a Geománián is.

1. Polgárdi

A Szabadbattyáni mészkőröghöz tartozó polgárdi mészkőfejtőkben már a rómaiak is fejtették a sárgás-fehér devon korú mészkövet út- és házáépítési célokra, sőt, nagy valószínűséggel a Szárhegy ezüsttartalmú ólomércesedését is kiaknázták. Ásványgyűjtői körökben az 1980-as évek végén, 1990-es évek elején vált ismertté, amikor a fejtési terület bővítésével a devon korú kristályos mészkőbe benyomult andezitteleret felfedezték, széles kontaktmetamorf övével és különleges metamorf ásványparagenézisével. Ehhez helyenként kialakult vasas-mangános metasomatózis is társult, mely a mészkövet barnára, sötétbarnára festette. A metasomatózis folyamán a mészkő szkarnosodott, számos, alacsony hőmérsékleten keletkezett mészsilikát alakult ki, egy késői hidrotermális fázisban kovasav került az átalakult zónákba, kvarc- és opálerek, fészkek jöttek létre, egyes helyeken (elsősorban a diopszidos exoszkarn környékén) tekintélyes méretben (pl. több mint fél méter átmérőjű opálbreccsák). A szkarnos, vasas képződmények feltártsága a 90-es évek elején volt a legjobb, akkor került elő a legtöbb ritka szilikát. Az opál azonban az exoszkarnban a mai napig is igen gyakori, igaz, túlnyomóan annak kevésbé izgalmas sárga változata. Tény azonban, hogy még a sárga opál is meglepetéseket tud okozni, a leginkább változatos zárványai (wollastonit, aragonit) miatt. Az 1990-es évek végén előkerült nagyméretű opálbreccsákban az opál sárgásfehér, fehér, barna, vörös-barna, többnyire opák volt. A bánya felső szintjének wollastonitos és diopszidos szkarnjában kávébarna, zöld, kékes, hófehér, mézsárga, gyakran áttetsző opálerek képződtek, nemrég lilás és rózsaszín erek is előkerültek és nagy számban be lehetett gyűjteni a színtelen üvegopálos kérgeket is. Az opálhoz nem ritkán szép mangándendritok is társulnak, melyek különleges díszként hatnak.

A polgárdi mészkőbánya 2014-ben

Amikor a szkarnos részek még ontották kincseiket, 1997-ben

Miután 1996 és 2014 között legalább tízszer volt szerencsém gyűjteni a bányában, sőt, a polgárdi monográfiát előkészítő MAMIT-tábort is szerveztem, mondhatom, hogy az onnan ismert opálváltozatok mindegyikét (???) sikerült begyűjtenem, bár nem tartom kizártnak, hogy másnak még számomra ismeretlenre is szert tett – ez a bánya ugyanis mindig tartogat meglepetéseket. Nemrég Jakab Attila gyűjtőtársam csiszolatot is mutatott onnan és ennek minősége igen meggyőző volt, tehát vannak itt még kincsek.

Szkarnmaradványok a polgárdi bányában, 2014

Néhány opálváltozat a polgárdi bányából:

Nagyméretű mangándendrites opál

Sárga tömör opál

Mézopálok Polgárdiról

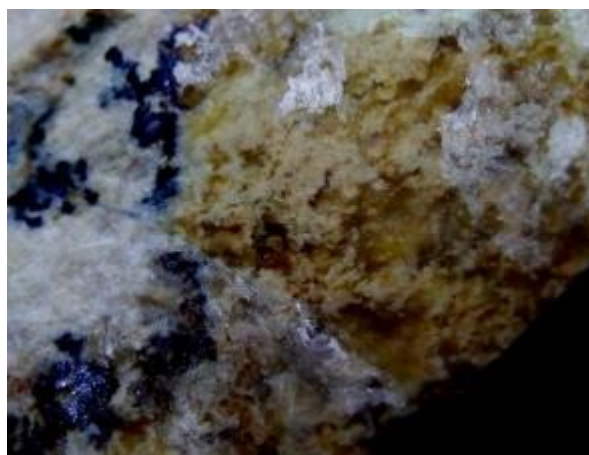

Barna átlátszó opál apró aragonit-zárványokkal

Sárga opál aragonitzárványokkal

„Aludttej opál”, valószínűleg wollastonitzárványok sárga opálban

Zöld „diopszidos” opák opál

Zöldessárgás áttetsző opálok fehér zárványokkal

Kékes-fehér opál

Zöldes-sárgás-fehér áttetsző opálok a diopszidos exoszkamból

Rózsaszín opál

Lila opál

Rózsaszín opál

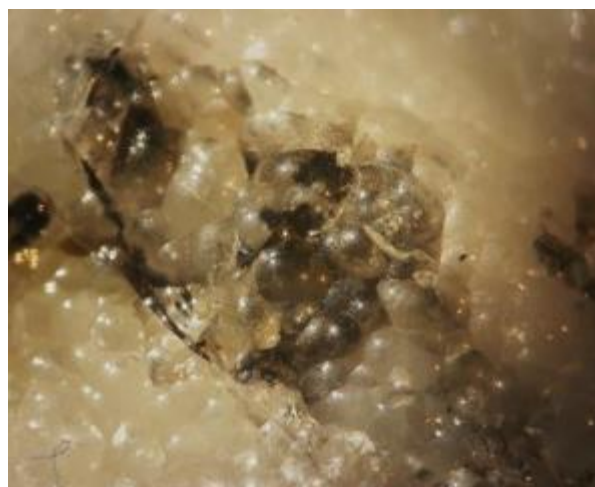
*Lila, mangándendrites opálcsiszolat
Jakab Attila fényképe*

Aragonitgömbök kávébarna áttetsző opálban

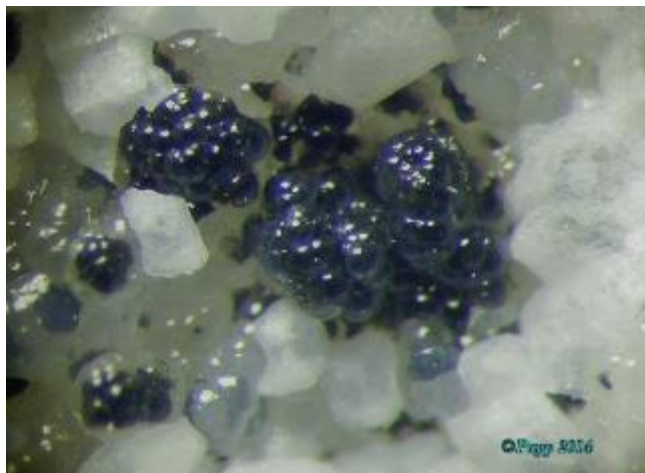
Sárga hialit

Színtelen hialit

Wollastonit utáni hialit

Hialit mangánoxidon Papp Csaba fényképe

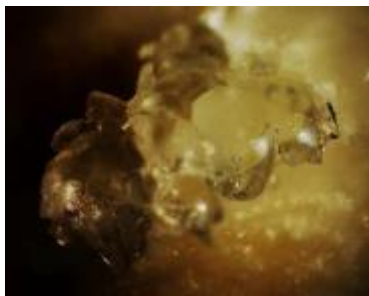

Zöld opálér kalcitban

Színtelen hialitképződmények

Kalcit utáni hialit

Körmendy Regina

Fényképek: ahol másképp nincs jelezve, Körmendy Regina

Irodalom:

Körmendy R. (2014) Polgárdi mészkőbánya – új látványosságok, új ásványcsoportosulások, *Lelőhely* 2014. 7. sz., 17-26

Szakáll S. et al. (2003) A Polgárdi Szár-hegy ásványai, *Top.Min.Hung. VIII.*, HOM, Miskolc

www.geomania.hu

2. Kishuta, Kávás-kúti völgy

Az 1990-es évek közepén Czagányi Józsi bácsi (a MAMIT akkori titkára) lakásán gyakran megnéztem akkor már elhunyt feleségének, Nórinak szép ásványgyűjteményét, melyben a zempléni darabok előkelő helyet foglaltak el. A legszebbek közé tartoztak a Kishuta környékén gyűjtött opálgeodák, melyek érdekes paszellszínekben pompáztak, úgy, mintha minden színhez fehéret kevertek volna. Nem találtam az irodalomban magyarázatot e jelenségre, mindenesetre igen jellegzetes a Kávás-kúti riolitok, hablávák opálkitöltéseire. Az ún. Kőkapunál magasodó miocén korú riolitsziklák a közeli völgyekben (elsősorban a Kávás-kúti völgyben) kevésbé látványosan a talaj alatt húzódnak, csak pár tömb látszik ki az avar alól, de az őszi, tavaszi csapadék rendszerint töredezi, kimossa és a völgy aljára sodorja, ahol a figyelmes kirándulók kisebb-nagyobb gömbökben, darabokban szedik fel az útról ill. a patak hordalékából. Nagy esőzések után (pl. a 2010-es árvíz után) nagy volt a felhozatal az egyébként nyáron kiszáradt patakmederben.

Kávás-kúti völgy 2012-ben, kisebb árvíz után

Riolit és habláva a Kávás-kúti völgyben

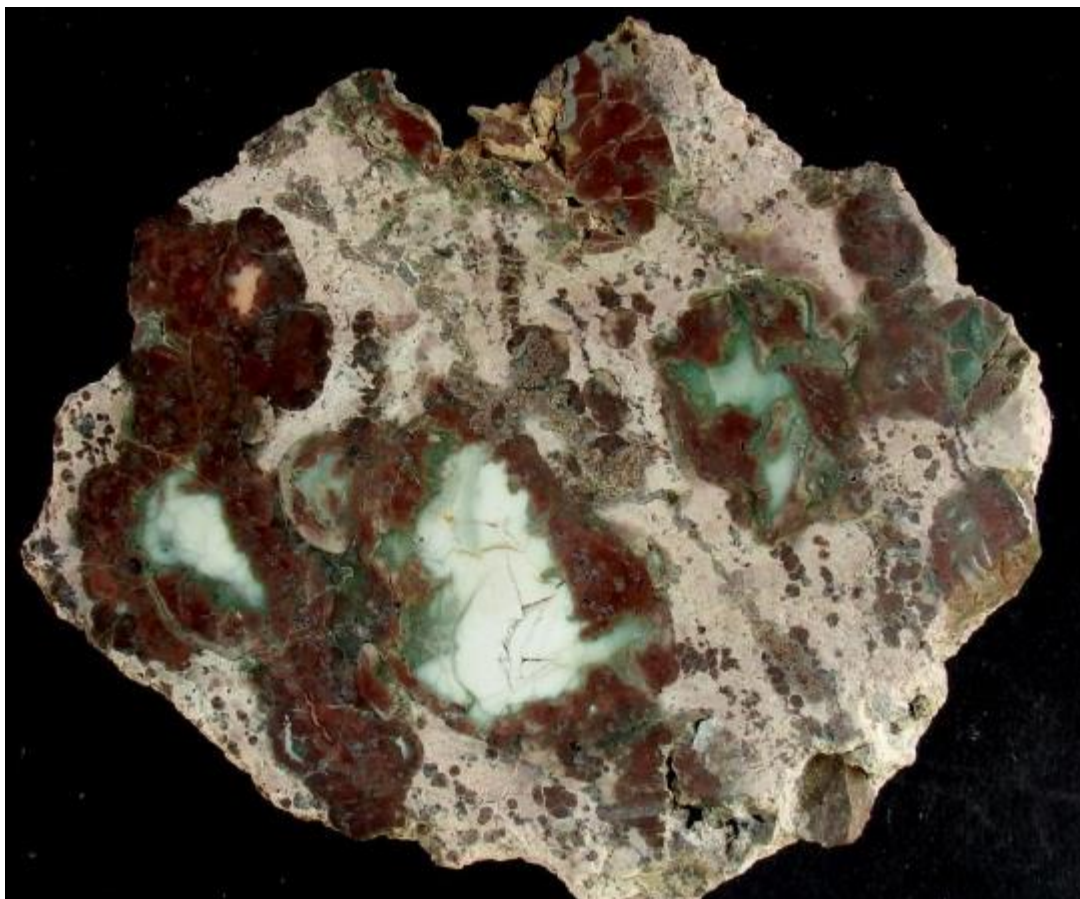
Patak menti riolitsziklák

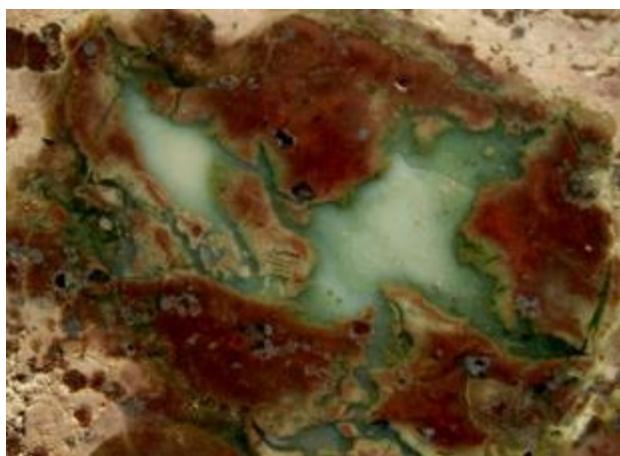
Kávás-kúti völgy 2017. ősszel

Az opálok színeit vasoxidok (vörös, sárga, barna), sötétzöld (szeladonit) és nontronit (sárgászöld) okozzák.

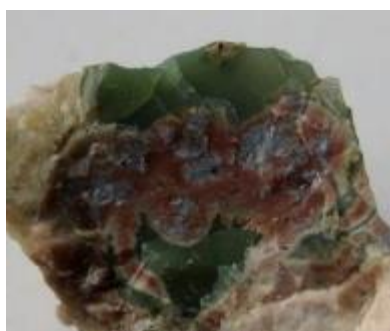
*Riolitgömb csiszolata a tipikus zöld, fehér, barnás-vörös opállal
Czagányi Nóri hagyatékából*

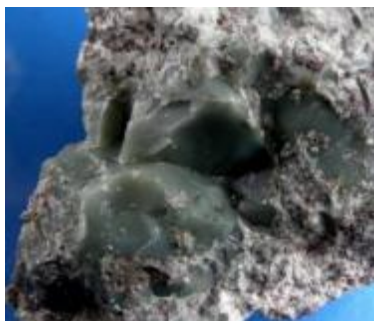
Kékes-zöldes-fehér, vörösös opál

Hófehér opál

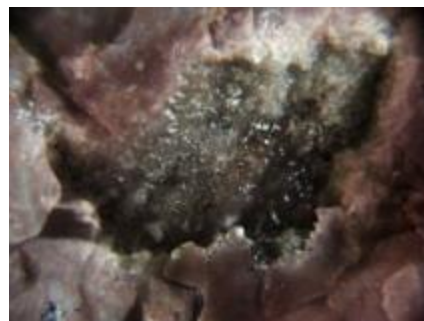
Zöld és vörös opál, cristobalit kékes sugaras halmazával

Zöld opál

Zöld üvegopál

Üvegopál Kriston Zoltán fényképe

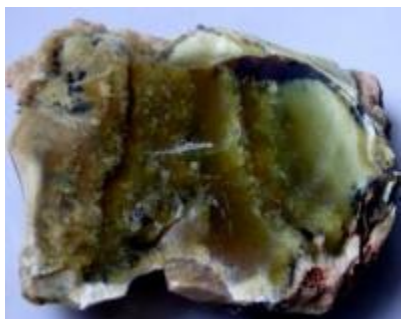
Rózsaszín és színtelen opál

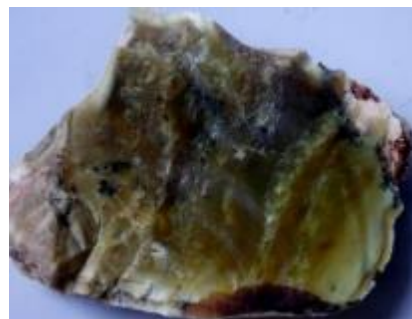
Mézopál

Mézopál

Zöldes-sárgás opál

Körmendy Regina

Fényképek: ahol másképp nincs jelezve, Körmendy Regina

3. Megyaszó, Hosszú-hegy

A Tokaji-hegység nemesopál-lelőhelyei közül kiemelkedő szerep jutott a szerencsi dombság miocén korú riolitos-riolittufás képződményeknek, elsősorban a megyaszói Hosszú-hegy felszíni feltárásainak. Ezeket magyar ásványgyűjtők (elsőként Németh Tamás aknáztta ki a helyet) fedezték fel és – hol legálisan, hol illegálisan (azaz tulajdonosi engedéllyel vagy enélkül) termelték ki modern horpabányászathoz, az átmenetileg visszatemetett helyet az utóbbi időben újra bolygatták, gépi erővel is.

A lelőhely állapota „hőskorában”, 1999-ben

Felhagyott kis kőfejtő a Hosszú-hegyen
Fénykép: Kriston Zoltán

Bányagödrök 2009-ben
Fénykép: Gyarmati Boldizsár

Az opál a Hosszú-hegyen a kőzet felszínén hialitos kérgekben, de sokkal gyakrabban 2-10 cm átmérőjű gömbszerű litofizákban jelenik meg, húsvörös, fehér, zöldes, sárgás opák, ill. színtelen, sárga, narancsszínű, vörös, lilás, kékes, zöldes áttetsző üregkitöltőként, kőzetalkotókkal és egyéb kvarcválzatokkal együtt. Bár az opál a Szerencsi-dombság riolitos takarójában mindenütt jelen van, itt mutatkozott legszebb kifejlődésében és a mai napig ez Magyarország egyetlen gazdag nemesopál-lelőhelye maradt.

Színtelen opál

Halványsárga opál

Narancssárga opál

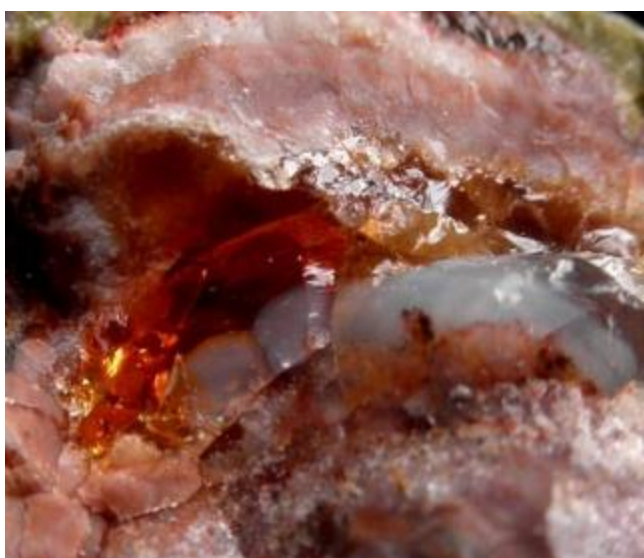
Barackszínű opál

Fehér opál

Színtelen opál

Tűz- és tejopál

Tűzopál

Narancsszínű opál

Tűzopál

Zöldes opál

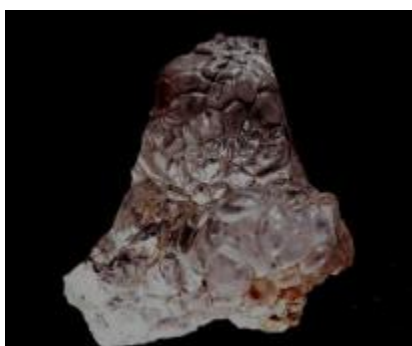
Kétszínű üvegopál

Üvegopál

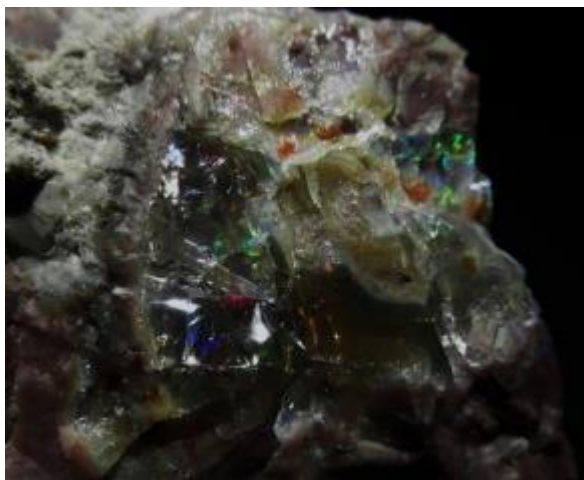
Fényképek: Tóth László

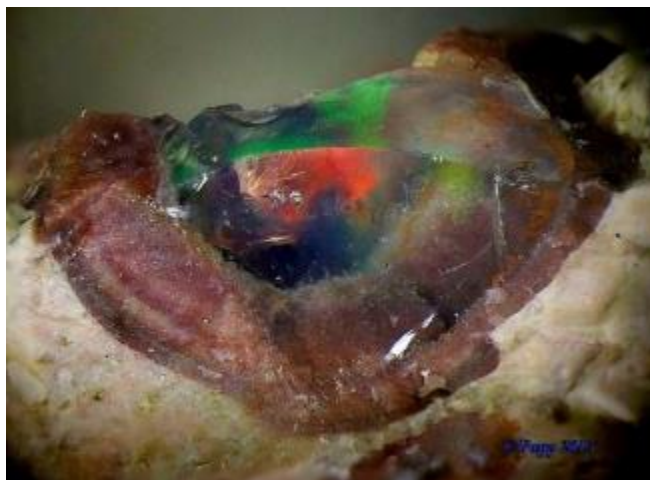
Üvegopálok

Üvegopálok

Nemes opál

Nemes opál Papp Csaba fényképe

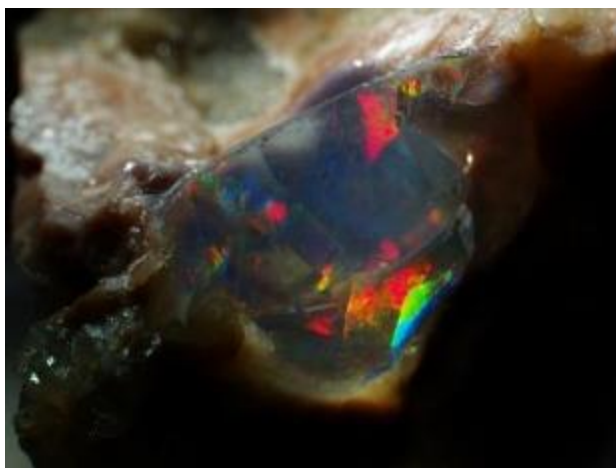
Nemesopál

Tóth László fényképei

Nemesopál

Tóth László fényképei

Körmendy Regina

Fényképek: ahol másképp nincs jelezve, Körmendy Regina

Irodalom:

Szakáll S. (1998) A Szerencsi-dombság ásványai, Top.Min.Hung. III, Herman Ottó Múzeum, Miskolc 44-49

www.geomania.hu

4. Erdőbénye, Mogyorósok

Erdőbénye és Ligetmajor között több helyen opálos-hidrokvarcitos telérek törik át a miocén korú riolitos, ill. andezites kőzetet, melyek útbevéágásokban, szántón, egyéb feltárásokban gyűjthetők. Évtizedeken keresztül kínálták szép leleteket, az utóbbi időben azonban kegyetlenül lerabolták a lelőhelyet, az utat, útszegélyt is több helyen felásták a gyűjtők, ami a darabok minősége miatt nehezen érthető. Annak ellenére, hogy kivételesen szép, átlátszó opál, ill. nemesopál csak igen ritkán akadt, a színváltozatosság volt jellemző a Mogyorósokra.

Opálfeltárások 1997-ben

Ugyanazon hely 2010-ben

Az úton találtuk a legszebb darabokat

Színes, sávós riolit – az egyik anyakőzet

Nagyméretű opáldarabok az útról

Az opálok uralkodóan sárgák, ill. barnák, de akadt köztük zöld, narancssárga, vörös és fekete is, a nemesopál rendkívül ritkán fordult elő.

Fehéres opálok

Halvány sárga opálok

Sárga réteges opál

Sárga opál

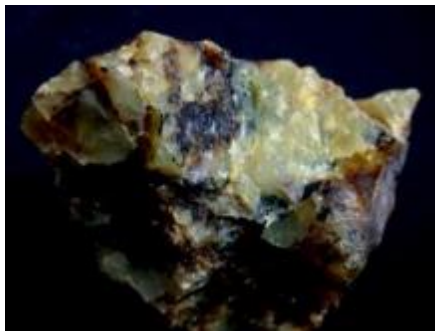

Sárgás-barna opálok

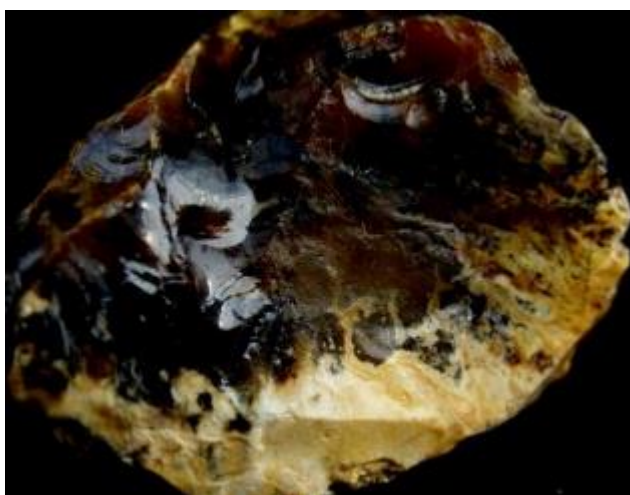
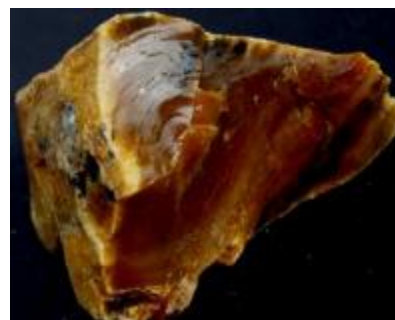

Zöldes opálok

Fénykép: Kriston Zoltán

Barna, barna-feketés opálok

Vörös opál

Vörös opál

Vörös opál

Vörös, szép rajzolatú opálok

Vörös foltos opál

Sárga csíkos opál

Körmendy Regina

Fényképek: ahol másképp nincs jelölve, Körmendy Regina

5. Börzsöny – Szokolya, Kóspallag, Nagyoroszi közötti terület

A Börzsöny miocén kori utóvulkáni tevékenységének emlékei a hegyi patakokban, egyéb feltárásokban található színes opálok, vas- és faopálok. Csak ritkán találjuk halmozottan és nagyobb méretben, mint pl. a szokolyai Öl-hegy körül (a D-i részén), inkább szórványleletek, a tavaszi hóolvadás után a legjobbak a gyűjtési eredmények.

Klasszikus opállelőhely – az Öl-hegy alatti patakmeder

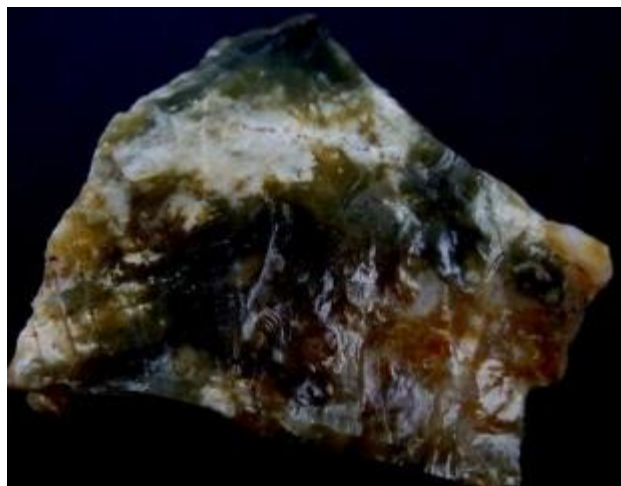
Fénykép: Beregszászi Márk

Az opálok sárgás-barnák, barnák, barnás-feketék (a vasopálok és a faopálok egy része), fehérek, ill. fehér-barna-zöld foltosak, sárgás-zöldek (nontronit festi). Míg Szokolya és Királyrét környékén uralkodik a vasopál (az ott bányászott vasérc kovásodása miatt), Szokolyától É felé (Ajta-berek, Kóspallag, Szalatnya, Nagyoroszi) inkább nagy valószínűséggel in-situ konzervált kovás fákkel. faopálokkal találkozunk, ezeket számos börzsönyi patak hordalékában is előfordulnak.

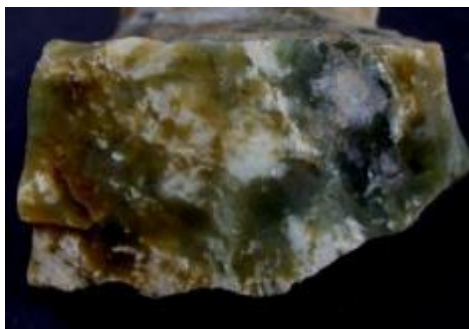

Vasas (nontronitos) opál, Öl-hegy, in-situ
Fénykép: Beregszászi Márk

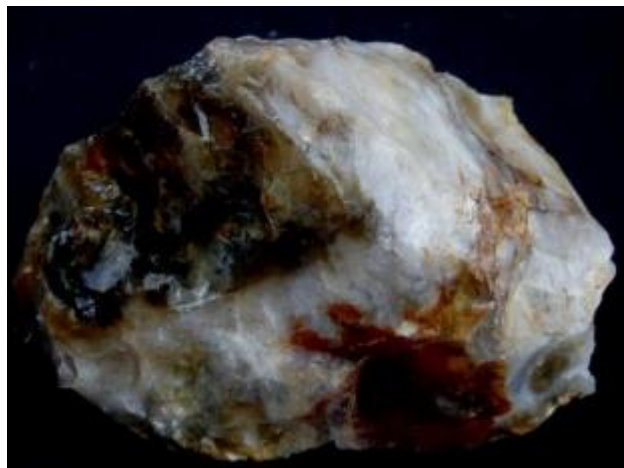

Vasas (nontronitos) opál

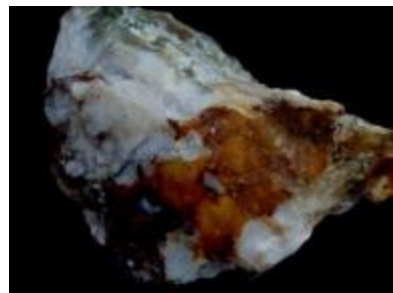
Vasopálok: Ezek a börsönyi vasércesedések (Szén-patak, Széles-mező, Szokolyahuta, Öl-hegy, Meleg-hegyi völgy) környékén a leggyakoribb, egyes tömbök méteres méretet ölhetnek, de a felszínen megtalálhatókat a gyűjtők már feldarabolták és elvitték

Vasopálok Szokolyáról

Uralkodóan fehér színű opál az Öl-hegyről

Vasopálok Szokolya

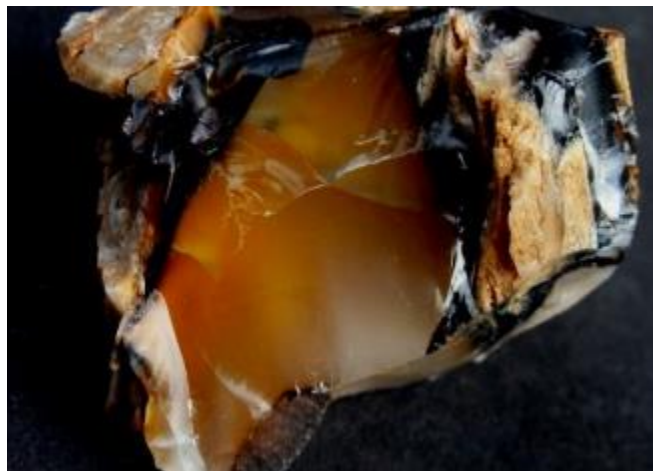

Erősen vasasodott opál (kovás vasérc) az Öl-hegyről

Vasopál, Öl-hegy

Faopálok:

Áttetsző sárga opált is tartalmazó faopál, Nagyoroszi

Faopál, Nagyoroszi

Faopál, Nagyoroszi

Faopál, Szokolya

Faopál, Szokolya

Körmendy Regina
Irodalom:

Fényképek: Ahol másképp nincs jelölve, Körmendy Regina

Czele J., Gulyás I. (1986) Kovásodott famaradványok a Börzsönyben, Ásványgyűjtői Figyelő II. évf. „Börzsöny” tematikus száma

Körmendy R. (2015) A szokolyai Öl-hegy alatti őstorlat ásványai, Lelőhely, 2015.01., 8-30

Szurovy G. (1950) Újabb adatok a Börzsöny ásványi nyersanyag-előfordulásainak ismeretéhez, Földt.Közl., 80,7-9, 304-315

Hírek, események

Új szulfáteggyűttes Mátraszentimre, Szent-Imre-akna, 6. szintje

Várható volt, hogy a markazitban dús mátraszentimrei telérekben bomlási terméként sokkal több szulfát képződött mint az eddig is ismert gipsz, melanterit és jarosit, amivel a hányón is találkoztunk. A jó ideig – üzleti érdekekből - hétpecsétetes titokként kezelt új leletek végül mégiscsak kikötöttek a Miskolci Egyetem laborjában és így coquimbit, voltait, cinkovoltait, halotrichit, alunogén, szomolnokit, romboklász mellett - Magyarországon új ásványként - határozták meg a krausitot és a cinkocopiapitot is. Ezek közül a szép ametisztlilában pompázó coquimbit talán a leglátványosabb ásvány.

Forrás: Szakáll Sándor

Opálkülönlegességek Maissau-ban

A maissau-i Amethystwelt kiállítási termeiben ez évben nyílt meg egy opálkiállítás, melyben a világ legnagyobb boulder-opálja látható. A szabadidőpark, a föld alatt feltárt ametiszt-telér, a kiállítások és az ásvány- és ékszerüzlet március 3-tól 10.-17.00 között lesz nyitva. Az év elején azonban fekete felhők tornyosultak az ametisztvilág felett – az üzemeltető 2,1 millió EUR deficitet halmozott fel és fizetőkép telenséget jelentett be, ennek ellenére nem fogják bezárni a turisták ezreit vonzó látványosságot, hanem régiós támogatásra számíthat. Érdekes az indoklás: az év egyébként legerősebb hónapjában (szeptember) cudar időjárási viszonyok, elsősorban heves esőzések gyakorlatilag lehetetlenné tették a látogatást.

Forrás: www.amethystwelt.at, www.DiePresse.com

A Deinas-gyűjtemény feldolgozása – A Párizsi Medence középső-eocén faunája

A Természettudományi Múzeum kiadványában (Annales Musei Historico-Naturalis Hungarici, 2017/109, 147-170) Dukai A., Nónay F. és Szabó M. tollából megjelent az első összefoglaló írás a Deinas-gyűjteményről. A publikáció a Párizsi Medence (Damery) középső-eocén faunájával foglalkozik és rövid leírást is közöl az adományozók életéről, magyarországi kapcsolatáról, az adományozás hátteréről. Minden őslénykedvelőnek ajánlom.

Körmendy Regina

A Magyar Természettudományi Múzeum kupolacsarnokában elhelyezett vitrinek szemléltetik a gyűjtemény sokoldalúságát magyar és külföldi darabokon

...és

a már preparált anyag helyet talált a raktárban – itt Szabó Márton bemutatja Josef Deinasnak az anyagot

Gubóvirág, Budapest, Sas-hegyi TVT
Fénykép: Körmendy Regina